ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Τοῦ MICHEL CORDAY

Η ΥΠΟΨΙΑ

Ὁ Μπαρζὰκ μπῆκε στὸ ἀτελιὲ τοῦ στενοῦ του φίλου, ζωγράφου Πέτρου Ὀμπαίν, ὁ ὁποῖος τὸν χαιρέτησε χαρούμενα :

— Καλησπέρα, φιλαράκο μου, τὶ νέα ἀπὸ χτές ;

— Καλὰ εὐχαριστῶ, ἀπήντησε ὁ Μπαρζάκ.

— Καὶ ἡ γυναίκα σου πῶς εἶνε, καὶ ὁ διάδοχος ;

— Καλά, ὅλοι.

— Συγχώρησέ με, εἶπε ὁ ζωγράφος. Ἡ μέρα φεύγει καὶ θέλω ὅπως—ὅπως νὰ τελειώσω σήμερα τὸ φόντο αὐτὸ τοῦ πίνακός μου.

— Σὲ παρακαλῶ, οὔτε νὰ λάβῃς κἂν ὑπ' ὄψιν σου τὴν παρουσία μου. Πρὸ παντὸς τὸ καθῆκον.

Ὁ Μπαρζὰκ ἐκάθησε σ' ἕνα ντιβάνι καὶ μελαγχολικὰ ἀκούμπησε στὴν ἀσημένια λαβὴ τοῦ μπαστουνιοῦ του.

Ἐνῶ ζωγράφιζε ὁ Πέτρος τὸν ρώτησε :

— Φαίνεσαι θλιμμένος, τὶ ἔχεις ;

— Ἐγώ ; Δὲν ἔχω τίποτε.

—Ὅταν λέει κανείς :«Δὲν ἔχω τίποτε»,πάει νὰ πῇ ὅτι κάτι ἔχει...

— Σὲ βεβαιώνω πὼς δὲν ἔχω τίποτε.

— Τότε, φίλε μου, εἶνε πολὺ σοβαρὸ αὐτὸ ποὺ σοῦ συμβαίνει. Καμμιὰ θλίψις χωρὶς λόγο, καμμιὰ θλίψις χωρὶς γιατρικό....

— Βλέπω ὅτι ἔχεις φαντασία. Δὲν τόξερα αὐτό.

Ὁ ζωγράφος, προσποιήθηκε ὅτι δὲν ἄκουσε. ἀφῆκε τὴν παλέττα του καὶ τὰ πινέλα του καὶ πῆγε καὶ κάθησε δίπλα στὸν φίλο του.

— Θέλεις, τοῦ εἶπε. πιάνοντάς τον ἀπ' τὰ χέρια, νὰ ζητήσουμε μαζὶ τὸν λόγο τῆς θλίψεώς σου ;

Ἔξαφνα ὁ Μπαρζάκ. τράβηξε τὰ χέρια του καὶ τινάζοντάς τα μὲ θυμό. ἐφώναξε :

— Ἔ ! διάβολε !...Ξέρω πολὺ καλὰ τὴν θλίψι μου, ξέρω πολὺ καλὰ τὴν φρικτὴ ἰδέα ποὺ μὲ κατατρώγει. Ἀλλὰ εἶνε τόσο ἐλεεινό, τόσο ἀπαίσιο ἐκ μέρους μου ποὺ τὸν ἄφησα νὰ ριζοβολήσῃ καὶ ν'αὐξήσῃ μέσα στὸ μυαλό μου, ὥστε προσπαθῶ ἀκόμη νὰ πείσω τὸν ἑαυτό μου ὅτι δὲν ἔχω αὐτὴ τὴν ἰδέα, ὅτι δὲν εἶνε ἀληθινή... Δὲν μπορῶ, θὰ σοῦ τὰ πῶ ὅλα. Δὲν πρέπει νὰ λέει ποτὲ κανεὶς ὑψηλοφώνως ὅτι μόλις τολμᾶ νὰ σκεφθῇ ἐνδομύχως. Ἀλλὰ πνίγομαι καὶ ἔπειτα ὅταν μ' ἀκούσῃς θὰ μὲ βρίσῃς γιὰ τὴν βλακεία μου καὶ αὐτὸ θὰ μὲ ἀνακουφίσῃ.

Χθές, μετὰ τὸ φαγητό. καθόμαστε ὅπως συνήθως. ἡ γυναίκα μου καὶ 'γὼ στὸ μικρὸ σαλόνι. Ἐκείνη ἐδιάβαζε ξαπλωμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ 'γὼ καθόμουν στὰ πόδια της, πάνω σ' ἕνα μαξιλάρι, ὅταν ἡ ἀγγλίδα γκουβερνάντα ἔφερε τὸν Γιάννη. Αὐτὸ γίνεται κάθε βράδυ. Μοῦ τὸν φέρνουν καὶ παίζομε ὡς νὰ φθάσῃ ἡ ὥρα νὰ κοιμηθῇ. Κυλιόμαστε καταγῆς, μοῦ τραβᾶ τὰ γένεια, χώνει τὰ δάχτυλά του στὸ στόμα μου γιὰ νὰ ἰδῇ τὶ ὑπάρχει μέσα. Τὰ παιχνίδια αὐτὰ τὸν διασκεδάζουν ὅσο δὲν φαντάζεσαι. Ὕστερα τὸν καθίζω στὰ γόνατά μου γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ λίγο, καὶ τότε μὲ κυττάζει μὲ τὸ σοβαρὸ καὶ βαθὺ ἐκεῖνο βλέμμα τῶν μικρῶν παιδιῶν ποὺ δὲν ξέρει κανεὶς τὶ καλὰ-καλὰ κρύβει.Χθὲς κυττάζοντας τ' αὐστηρὰ μαῦρα του μάτια, φώναξα ἔξαφνα δυνατά :

— Ἔχει ἐντελῶς τὰ μάτια μου τὸ παληόπαιδο αὐτό.

Ἡ γυναίκα μου ἄκουσε τὴν φράση μου καὶ ἀπήντησε ἀφηρημένη, ἀφοσιωμένη ὁλόκληρη στὸ διάβασμά της :

— Δὲν βρίσκω...

Ἡ ἀντίρρησίς της αὐτὴ ἐκραταίωσε φυσικὰ τὴν πεποίθησή μου· Θέλησε τότε νὰ συμμερισθῇ τὴν ἰδέα μου αὐτὴ καὶ ἡ γυναίκα μου. Συνέκρινα τὰ μάτια τοῦ Γιάννη μὲ τὰ δικά μου. ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα, τὴν ἔκφραση... Ἡ γυναίκα μου ὅμως νευριασμένη ἴσως ποὺ τῆς διέκοπτα τὸ διάβασμα, μοῦ εἶπε :

— Δὲν μπορεῖς ὡς τόσο νὰ μὲ κάνῃς νὰ βρῶ ὁμοιότητα ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει !

Ἐγὼ τότε, πειραγμένος, τὴν ρώτησα :

— Μὰ τίνος λοιπὸν ἔχει τὰ μάτια ;

Ἡ Σιμόνη δὲν μοῦ ἀπήντησε, ἀνασήκωσε τοὺς ὤμους της καὶ ξανάρχισε τὸ διάβασμά της χαμογελώντας. Χαμογελώντας !.... Ὤ ! δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῇς, φίλε μου, τὸ κακὸ ποὺ μοῦκανε τὸ χαμόγελό της ἐκεῖνο....

Ἦταν ἕνα χαμόγελο κακό, ὕπουλο.... Τὸ αἰσθάνθηκα σὰν δάγκαμα φαρμακερό..... Δὲν εἶπα τίποτε, ἐν τούτοις, δὲν μπόρεσα τίποτε νὰ πῶ. Φώναξα τὴν ὑπηρέτρια γιὰ νὰ πάρῃ τὸ παιδὶ καὶ βγῆκα ἔξω.....

Σὲ κάθε βῆμα ποὺ ἔκαμνα, ἔνοιωθα τὸ δηλητήριο νὰ κερδίζῃ μέσα μου ἔδαφος, ν' ἀνακατώνεται μὲ τὸ αἷμα μου, νὰ μὲ κάνῃ ἄνω-κάτω. Τὶ τρομερὸ δηλητήριο, ἡ ἀμφιβολία ! Γιατί, γιατί, εἶχε χαμογελάσει ἡ Σιμόνη ;

Κάθησε σ' ἕνα ντιβάνι κι' ἀκούμπησε μελαγχολικὰ στὴ λαβὴ τοῦ μπαστουνιοῦ του...

.....Ξέρεις τὶ ἀμοιβαία ἐκτίμησις, τὶ συμφωνία αἰσθημάτων καὶ ἰδεῶν ἔξακολουθοῦν νὰ μᾶς ἑνώνουν. ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια ποὺ εἴμαστε παντρεμένοι....

Καὶ νὰ σκέπτωμαι ὅτι ὅλ' αὐτὰ σταθῆκαν μηδαμινὰ μπρὸς σ' ἕνα χαμόγελο !

Ἦταν μιὰ ὑποψία τόσο ἀνίερη ποὺ μὲ σκότωνε, μὲ θανάτωνε!... Ἔφθασα τέλος στὸ σημεῖο νὰ σκεφθῶ : «Καὶ ἂν ὑποκρίνεται. καὶ ἂν τὰ λόγια της καὶ τὰ αἰσθήματά της. γιὰ μένα. εἶνε ψεύτικα ;»

Ἀπ' τὴν στιγμὴ ἐκείνη. ἔχασα τὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ εἶχα στὴν Σιμόνη. Δὲν εἶνε πιὰ ἡ γυναίκα μου. Εἶνε μιὰ γυναίκα. μία ξένη. ἀφοῦ δὲν γνωρίζω ὅλες τὶς σκέψεις της, ἢ μᾶλλον ἀφοῦ αἰσθάνομαι τώρα πιὰ ὅτι δὲν μπορῶ νὰ τὶς γνωρίσω. Ἀ !... τὸ χαμόγελο ἐκεῖνο! Τὸ διάβασμα τάχα νὰ τῆς τὸ εἶχε προκαλέσει ἢ καμμιὰ ἀνάμνηση ; Ὤ. τὶ τρομερὸ μαρτύριο νὰ σκέπτεσαι ὅτι δὲν μπορεῖς ν' ἀνοίξῃς ἕνα μέτωπο. ὅπως ἀνοίγεις τὸ κάλυμμα ἑνὸς κουτιοῦ. γιὰ νὰ ἰδῇς τὶ ὑπάρχει μέσα....

Βγῆκα ἀπ' τὸ σπίτι μου ἀπελπισμένος. ἀλαλιασμένος κι' ἄρχισα νὰ τριγυρνῶ ἄσκοπα στοὺς δρόμους....

Περπάτησα ὥρα πολλὴ μέσα στὸ πλῆθος, καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ συναντοῦσα μοῦ προξενοῦσαν φρίκη. Αἰσθανόμουν ὅτι ἦσαν κλεισμένοι στὸν ἑαυτό τους. ἐγωϊσταί,κακοί.

Τέλος, ἐπέστρεψα στὸ σπίτι. Πόσο ὑπέφερα ! Μποροῦσα ὡς τόσο νὰ τὴν ρωτήσω γιατὶ εἶχε χαμογελάσει ; Ὄχι.... Θὰ ἦταν γελοῖο καὶ τόσο προσβλητικὸ συγχρόνως. Καὶ ἔτσι ρίζωσε μέσα μου ἡ ἀμφιβολία. ἡ τρομερὴ ἀμφιβολία.

Δὲν θὰ μὲ ἐγκαταλείψῃ ποτέ. Θὰ πεθάνῃ μαζί μου. Ἔχει εἰσχωρήσει στὸ αἷμα μου. Θὰ τὴν συνηθίσω ἴσως ὅπως συνηθίζῃ κανεὶς ἕνα δηλητήριο ποὺ τὸ πέρνει σιγὰ-σιγά. σὲ μικρὲς δόσεις. Ναί, ἔτσι θὰ συμβῇ ἴσως... Σήμερα ὅμως. τώρα, αὐτὴ τὴ στιγμή. ὅπου καὶ ἂν πάω μὲ παρακολουθεῖ ἡ ὑποψία μου. Δυσπιστῶ σ' ὅλους. Ὤ. τὰ μάτια αὐτὰ τοῦ παιδιοῦ μου !...Μοῦ φαίνεται ὅτι σήμερα. αὔριο, θὰ συναντήσω κάπου τὰ μάτια ἀπαράλλαχτα μὲ τοῦ Γιάννη. καὶ τότε ;

Θεέ μου. γιατὶ νὰ χαμογελάσῃ ;

Ἡ νύχτα εἶχε ἁπλωθῆ στὸ ἐργαστήριο τοῦ ζωγράφου. Ὁ Πέτρος Ὀμπαὶν ξανάπιασε τὰ χέρια τοῦ Μπαρζὰκ καὶ τοῦ εἶπε :

— Μὰ τὶ εἶν' αὐτά. τί εἶν' αὐτὰ φίλε μου ; Δὲν καταλαβαίνεις λοιπὸν ὅτι ὅλ' αὐτὰ ποὺ λὲς εἶνε τρέλλα καθαρὴ καὶ τίποτε ἄλλο. τρέλλα ἄγρια ποὺ σὲ βασανίζει ἀδίκως ; Τὸ μυαλό σου σκοτείνιασε σὰν αὐτὸ τὸ δωμάτιο... Θέλεις ν' ἀνάψω τὸ φῶς ;

Χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντηση ὁ ζωγράφος. σηκώθηκε. πίεσε ἕνα κουμπί, καὶ εὐθὺς ἕνα μπουκέτο ἀπὸ πέντε λάμπες ἠλεκτρικές, καρφωμένες στὸ ταβάνι, πλημμύρισαν μὲ φῶς τὸ δωμάτιο.

— Ναί, ἔχεις δίκαιο, εἶπε σηκωνόμενος ὁ Μπαρζάκ. Θὰ σκεφθῶ. θὰ προσπαθήσω νὰ ξεχάσω.

Ἔσφιξε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὰ χέρια. Ἀλλ' ἔξαφνα ὁ ζωγράφος ἔνοιωσε τὸ βλέμμα τοῦ Μπαρζὰκ νὰ εἰσχωρεῖ στὸ δικό του. νὰ βυθίζεται στὰ γαλάζια. τίμια. χαρούμενα μάτια του.

— Ὤ ! ὦ ! Μπαρζάκ. φώναξε τότε, γιατὶ μὲ κυττᾶς ἔτσι. στὰ μάτια μου ;

Ἀλλ' ὁ Μπαρζὰκ ἔφευγε ἤδη, ἀνεσήκωνε μὲ μία χειρονομία τρελλοῦ τὸ παραπέτασμα τῆς πόρτας, ψιθυρίζοντας μὲς σ' ἕναν λυγμό :

— Συγχώρησέ με. συγχώρησέ με, ἀγαπημένε μου φίλε. Ἡ ὑποψία... μὲ βασανίζει, ἡ φρικτὴ ὑποψία... Τὰ μάτια του... Τὰ λόγια της... Τὸ χαμόγελό της...

Μισὲλ Κορνταὶ

ΜΙΚΡΑ—ΜΙΚΡΑ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΤΟΥ ΙΔ'.

Ὅταν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος 14ος, (ὁ «Μέγας Βασιλεὺς· ὅπως ἐπωνομάσθη ἀπὸ τὴν ἱστορία) ἐννόησεν ὅτι ἐπλησίαζαν ἡ τελευταῖες του στιγμές, ἐκάλεσε κοντά του τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ Οἴκου του καὶ μὲ μεγάλη ψυχραιμία, τοὺς ἀνεκοίνωσε τὶς τελευταῖες του θελήσεις. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τοὺς καθώρισε καὶ τὶς λεπτομέρειες τῆς...κηδείας του ! Κατόπιν, γυρίζοντας πρὸς τὴ μοργανατικήν του σύζυγο κυρία ντὲ Μαιντενόν, τῆς εἶπε μὲ ἁπλότητα :

— Θαρροῦσα, ἀγάπη μου, πὼς ἦταν πιὸ δύσκολο νὰ πεθάνῃ κανείς...

Βλέποντας δὲ τοὺς ὑπηρέτες του ποὺ ἔκλαιγαν γύρω ἀπὸ τὸ κρεββάτι, τοὺς εἶπε χαμογελῶντας γλυκά :

— Γιατὶ κλαῖτε ;...Μήπως εἴχατε φαντασθῆ ὅτι θὰ ἤμουν ἀθάνατος ;...